

EIROPAS MEDIATORU RĪCĪBAS KODEKSS

Šajā rīcības kodeksā izklāstīta virkne principu, kurus individuāli mediatori var brīvprātīgi apņemties ievērot, pašiem uzņemoties atbildību par to ievērošanu. Tas domāts piemērošanai visa veida mediācijās civillietās un komercietās.

Tāpat arī organizācijas, kas sniedz mediācijas pakalpojumus, var apņemties to ievērot, lūdzot mediatorus, kas darbojas to paspārnē, ievērot šo kodeksu. Organizācijām dota iespēja sniegt informāciju par tiem pasākumiem, kurus tās realizē, lai veicinātu to, ka atsevišķi mediatori ievēro šo kodeksu, piemēram, nodrošinot apmācības, novērtējumu un monitoringu.

Šajā kodeksā mediācija tiek definēta kā jebkurš process, kurā divas vai vairāk puses apņemas iecelt trešo pusi – turpmāk tekstā „mediatoru”, lai tā palīdzētu pusēm atrisināt domstarpības, panākot vienošanos bez tiesvedības, neatkarīgi no tā, kā šādu procesu sauc vai ir ierasts apzīmēt katrā dalībvalstī.

Šī kodeksa ievērošana neskar nacionālo likumdošanu vai atsevišķas profesijas regulējošos noteikumus.

I MEDIATORU KOMPETENCE UN IECELŠANA

1.1. Kompetence

Mediatoriem ir jābūt kompetentiem un izglītotiem mediācijas procesā. Kā būtiski faktori minama atbilstoša apmācība un nepārtraukta savas izglītības turpināšana un praktisko mediācijas prasmju attīstīšana, ievērojot atbilstošos standartus vai akreditācijas sistēmas.

1.2. Iecelšana

Mediatoram ir jāvienojas ar pusēm par piemērotiem datumiem mediācijas veikšanai. Mediatoram, pirms viņš/ viņa piekrīt veikt mediāciju, ir jāpārliecinās, ka viņam/ viņai ir pietiekama pieredze un kompetence šādas mediācijas veikšanai, tāpat arī, ja tiek lūgts to darīt, jāsniedz pusēm informācija par savu izglītību un pieredzi.

1.3. Mediatora pakalpojumu reklāma/ pašreklāma

Mediatori var profesionāli, godīgi un cienīgā veidā reklamēt savu praksi.

2. NEATKARĪBA UN OBJEKTIVITĀTE

2.1. Neatkarība un neitralitāte

Mediators nedrīkst darboties vai, ja ir sācis darboties, turpināt darboties, iekams nav atklājis jebkurus apstākļus, kas varētu vai par kuriem varētu šķist, ka tie varētu ietekmēt viņa vai viņas neatkarību vai radīt interešu konfliktu. Šāds atklāšanas pienākums turpina pastāvēt visa procesa laikā.

Šādi apstākļi ietver

- jebkuras personiskas vai darījumu attiecības ar kādu no pusēm;
- jebkādu finansiālu vai cita veida ieinteresētību, tiešu vai netiešu, mediācijas rezultātā;
- ja mediators vai kāds viņa vai viņas uzņēmuma loceklis ir darbojies kādas puses labā citādākā, ne mediatora lomā.

Šādā gadījumā mediators var tikai piekrist veikt vai turpināt mediāciju pie nosacījuma, ka viņš/ viņa ir pārliecināts, ka ir spējīgs veikt mediāciju pilnīgi

neatkarīgi un neitrāli, lai varētu garantēt pilnīgu objektivitāti, kā arī ar pušu skaidri paustu piekrišanu.

2.2. Objektivitāte

Mediatoram vienmēr jārikojas vai jācenšas panākt, lai viņa rīcība tiktu uztverta kā objektīva pret pusēm, un ar apņemšanos darboties vienlīdzīgi pret visām pusēm attiecībā uz mediācijas procesu.

3. MEDIĀCIJAS LĪGUMS, PROCESS, IZLĪGUMS UN SAMAKSA

3.1. Procedūra

Mediatoram ir jāpārlicinās, ka mediācijas puses saprot mediācijas procesa īpašības, kā arī mediatora un pušu lomu tajā.

Mediatoram ir it īpaši jānodrošina tas, lai pirms mediācijas uzsākšanas puses būtu sapratušas un skaidri paudušas savu piekrišanu mediācijas līguma noteikumiem un nosacījumiem, it īpaši – jebkuriem piemērojamiem mediatoram un pusēm saistošajiem konfidencialitātes nosacījumiem.

Ja puses to vēlas, tad ir jāstādā rakstisks mediācijas līgums.

Mediatoram mediācijas process jāveda pienācīgā veidā, ņemot vērā lietas apstākļus, tai skaitā – iespējamo izjaukto varas līdzsvaru un likumību, jebkuras vēlmes, ko puses ir paudušas, kā arī nepieciešamību ātri panākt izlīgumu. Puses var vienoties ar mediatoru, atsaucoties uz kādu noteikumu kopumu vai citādi, par veidu, kādā veicama mediācija.

Ja mediators uzskata to par vajadzīgu, viņš/ viņa var uzklaut puses atsevišķi.

3.2. Procesā taisnīgums

Mediatoram ir jānodrošina, ka visām pusēm tiek dotas atbilstošas iespējas iesaistīties procesā.

Mediators var, paziņojot par to pusēm, izbeigt mediāciju, gadījumā ja:

- tiek panākts tāds izlīgums, kas mediatoram šķiet neizpildāms vai nelikumīgs, pamatojoties uz lietas apstākļiem un mediatora kompetenci šāda novērtējuma izdarīšanai; vai
- ja mediators uzskata, ka mediācijas turpināšana diez vai beigsies ar izlīgumu.

3.3. Procesa noslēgums

Mediators veiks visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka vienošanās tiek panākta, visām pusēm, pamatojoties uz zināšanām un informāciju, tai piekrītot, kā arī, ka visas puses saprot vienošanās nosacījumus.

Puses var jebkurā brīdī izstāties no mediācijas, nekādā veidā to nepamatojot.

Mediators var, ja puses to lūdz un savas kompetences ietvaros, informēt puses par to, kā tās var savu līgumu noformēt oficiāli un kādas ir šīs vienošanās izpildīšanas iespējas.

3.4. Samaksa

Ja tas jau nav noteikts, tad mediatoram vienmēr ir jāsniedz pusēm pilnīga informācija par to samaksas veidu, ko viņš plāno piemērot. Viņš/ viņa nedrīkst piekrist vadīt mediāciju, pirms visas iesaistītas puses ir piekritušas viņa/ viņas apmaksas principiem.

4. KONFIDENCIALITĀTE

Mediatoram ir jāievēro visas informācijas, kas iegūta mediācijas laikā vai saistībā ar to, konfidencialitāte, tai skaitā – fakts, ka mediācija ir paredzēta vai ir notikusi, ja vien tas nav jādara, pamatojoties uz likumdošanas vai sabiedriskās politikas prasībām. Informāciju, ko viena no pusēm konfidenciali atklājusi mediatoram, nedrīkst atklāt citām pusēm bez atļaujas vai ja to neprasa likums.